

**TIBBIYOT OLIY TA'LIM MUSSASALARIDA
ENDOKRENOLOGIYA FANINI O'QITISHDA TALABALARDA
TADQIQOTCHILIK KO'NIKMASINI RIVOJLANTIRISH**

Azimbegova Sitara Nodirovna

Toshkent davlat pedagogika universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: *Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida kunda davolash ishi yo'nalishlari endokrenologiya fanini o'qitishda talabalarda tadqiqotchilik ko'nikmasini rivojlantirish faoliyatdan ko'zda tutilgan maqsadlarni to'liq amalga oshirish imkoniyatini beruvchi yaxlit tizimga, ta'limning yangi turini tadbiq etishga qaratilmoqda.*

Kalit so'zlar: *tadqiqotchilik, ko'nikma, tamoillar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, kompetensiyalari va malaka.*

Bugungi kunda tibbiy ta'lim jarayonini yosh avlodga berishda keksa avlod tomonidan yangi bilimlarni o'rgatish hamda o'z bilim va tajribalarini o'sib kelayotgan avlodga o'rgatishdan iborat ekanligini anglagan holda, bu jarayonda, asosan, inson hayoti uchun zarur axborotlarni avloddan-avlodga yetkazish orqali amalga oshiriladi.

Tadqiqotchilik ko'nikmasi muammosini umumiy ilmiy muammo sifatida ilgari surish tibbiy ta'lim sohasidagi munosabatlarni tubdan o'zgartiradi, ular orasida tibbiyotda tadqiqotchini alohida ta'kidlash zarur. Tibbiy ta'lim tizimida tadqiqotchilik ko'nikmasi mazmunini M.Kadirova tadqiq etgan bo'lib, u tadqiqotlari davomida tadqiqotchilik ko'nikmasiga quydagicha ta'rif beradi. Tadqiqotchilik ko'nikmasi bo'lajak shifokorlarni o'qitish jarayonida mutaxassislik fanlarining integratsiyasi orqali noan'anaviy usullarini faol ravishda ishlab chiqayotgan ilmiy bilim va amaliyot sohasidir deb tadqiq etgan.

Shunga muvofiq, tibbiy ta'limda o'qitish metodikasini takomillashtirish, ta'lim-tarbiya jarayoniga individuallashtirish tamoyillarini bosqichma-bosqich

tatbiq etish, tibbiyot ta'limi sohasiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va innovatsion loyihalarni joriy etish, zamonaviy darsliklar, o'quv-uslubiy qo'llanmalar uchun axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etgan holda multimedia ilovalarini yaratish, fanlarni va tanqidiy fikrlash, axborotni mustaqil izlash va tahlil qilish kompetensiyalari va malakalarining rivojlanishiga alohida urg'u berishni hisobga olgan holda, zamonaviy innovatsion iqtisodiyot talablariga javob beradigan dasturlari va yangi davlat ta'lim standartlari joriy etish dolzarb va ustuvor vazifalar sifatida belgilangan bo'lib, bu davolash ishi ta'lim yo'nalishlari texnologiyalaridan foydalanishning didaktik va metodik imkoniyatlarini kengaytirish, tibbiyot oliy ta'lim mussasalarida endokrenalogiya fanini o'qitishda talabalarda tadqiqotchilik ko'nikmasini rivojlantirish imkonini beradi.

Ko'rinadiki, bugungi globallashuv sharoitida tibbiyot oliy ta'lim mussasalarida endokrenalogiya fanini o'qitishda talabalarda tadqiqotchilik ko'nikmasini rivojlantirish jarayonida davolash ishi yo'nalishi platformalaridan samarali foydalanish, endokrinologiya fanini o'qitishning dasturlashtirilgan topshiriqlar va anketa savollarimalaka ko'nikmalarini metodikasini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

B.K.Badridinova, Sh.S.Ismoilova, Sh.M.Axmedova "Endocrinology and metabolic diseases" nomli risolasida endokrinologiya (endo va yun. kopet ajratish va...logiya) klinik tibbiyotning bir sohasi ekanligi, ichki sekretiya bezlarining tuzilishi, rivojlanishi va funksiyalarini, ular ishlab chiqaradigan gormonlar hamda ularga aloqador kasalliklarni o'rganadi. Endokrinologiya fanini o'qitish davomida talabalarda zamonaviy axborot texnologiyalar orqali olib borish lozimligi keltirilgan.

Roy O. Greepning tadqiqotlari va ilmiy ishlari endokrin tizimni o'qitishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqotchi William H. M. S. Patton – Endokrinologiya va uning o'qitilishiga qaratilgan ilmiy tadqiqotlar olib borgan olimlardan biridir.

Bundan tashqari, dunyoning ko'plab universitetlarida endokrinologiya o'qitilishi va amaliyotga tatbiq etilishi uchun kurslar, seminarlar va dasturlar ishlab chiqilgan. Ularning yordami bilan talabalarga endokrin tizim, gormonlar, ularning tanadagi roli va salomatlikka ta'siri haqida chuqur ma'lumotlar beriladi.

Xulosa qilib aytganda, endokrinologiya fanidan tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha ish olib borgan bir qancha olimlar mavjud. Ular endokrin tizim va uning kasalliklariga oid ilmiy tadqiqotlar olib borib, yangi bilimlar va davolash usullarini ishlab chiqqan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.

1. Mamadaliyeva Z.R. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida crocodile ict dasturi asosidagi virtual laboratoriyalarda o'qitish metodikasi // "Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy axborotlari" ilmiy-nazariy jurnal. ISSN:2181-9580, –Toshkent, 2021. (13.00.00 №32)
2. Mamadaliyeva Z.R. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini o'rgatishda virtual laboratoriya ishlaridan foydalanish ta'lim sifatini oshirish omili sifatida // NamDU ilmiy axborotnomasi. ISSN 2181-1458, – Namangan, 2023. -№4 -B 809-814. (13.00.00 №30)
3. Mamadaliyeva Z.R. Virtual laboratory - information in education a specific factor of the communication system in the form // Eurasian Scientific Herald journal. ISSN:2795-7365, Belgium. SJIF(2023):6.512. Vol.5, 2022. p. 92–95.
<https://www.geniusjournals.org/index.php/esh/article/view/614>
4. Mamadaliyeva Z.R. Methodology for determining the level of bilirubin in the blood in a biochemical analyzer in a Virtual laboratory method // International conference on advance research in humanities, sciences and education. England. 2023. Vol.1, №1. p.20-
<https://confrencea.org/index.php/confrenceas/article/view/371>
5. Mamadaliyeva Z.R. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida localhost dasturi asosida biokimyo fanini virtual laboratoriyalardan foydalanib o'qitish // The role of exact sciences the era of modern development. Nukus. Vol.1 №.1, 2023. p. 47-51.

<https://uzresearchers.com/index.php/RESMD/article/view/765/703>

6. Мамадалиева З.Р. Виртуал лаборатория ишларидан ўқув сифатини ошириш элементи сифатида фойдаланиш. // “Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar, nazariy va amaliy strategiyalar tadqiqi” respublika ko‘p tarmoqli, ilmiy konferensiya. Andijan. №9, 2023. -Б. 108-111.
<https://ojs.rmasav.com/index.php/ojs/issue/view/28/45>

7. Mamadaliyeva Z.R. Virtual laboratoriya usulida qonda xolesterin miqdorini biokimyoviy analizatorida aniqlash // “Biologik kimyo fanining zamonaviy tibbiyotdagi o‘rni-kecha, bugun va erta” respublika ilmiy-amaliy konferensiya to‘plami. Buxoro, 2022. -b. 113-114.

8. Mamadaliyeva Z.R. Improving the quality of learning through virtual laboratory work use as element // Eurasian Scientific Herald journal. ISSN: 2795-7365, Belgium. SJIF(2023):6.512. Vol.5 2022. p. 84-86.

<https://www.geniusjournals.org/index.php/esh/article/view/612>

9. Мамадалиева З.Р. Тиббиёт олий таълим ташкилотларида биокимё фанини виртуал лабораториялардан фойдаланиб булутли технологияларнинг тарқатиш моделлари методикаси // "Science and Education" scientific journal. ISSN 2181-0842, Toshkent. SJIF(2023):3,848. vol.4 2023. -б. 1227-1233.

<https://openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/5196>

10. Mamadaliyeva Z.R. Virtual laboratory - information in education a specific factor of the communication system in the form // Eurasian Scientific Herald journal. ISSN:2795-7365, Belgium. SJIF(2023):6.512. Vol.5, 2022. p. 92–95.

<https://www.geniusjournals.org/index.php/esh/article/view/614>